

تاخیر پله پله

۴۰ توشه اخلاقی از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

۱. قدر جوانی را بدانید: مهم‌ترین مظهر قدردانی از جوانی همین است که از این صفا و نورانیت و از این نألودگی و پیراستگی طبیعی انسان جوان، استفاده کنید و خود را در زمینه‌های تزکیه و اخلاق پیش ببرید. این موضوع ان‌شاءالله ذخیره همه زندگی شما خواهد شد.

۲. یک ساعت برای خدا: دعا کنید، نافله بخوانید، توجه پیدا کنید و متذکر باشید. در شبانه‌روز یک ساعت را برای خودتان و خدای خودتان قرار بدهید. با خدا و با اولیای خدا و با ولی عصر (عجل‌الله تعالی فرجه) مأنوس شوید. با قرآن مأنوس باشید و در آن تدبر کنید.

۳. مسجد را پایگاه کنید: با امام جماعت مسجد، با عبادت‌کنندگان مسجد و با مؤمنینی که در مسجدند، برادرانه صمیمی باشید و چنین رابطه‌ای را حفظ و بیشتر کنید. اول وقت، نماز را به جماعت پشت‌سر امام جماعت مسجدتان بخوانید. در مراسم دینی مسجد و تبلیغات آن شرکت کنید. در مراسم دعا، قرآن و مراسم مذهبی شرکت کنید. برای مسجد جاذبه درست کنید.

۴. مثل آینه باشید: عزیزان من! باید با قرآن انس پیدا کنید. زبان ما، زبان قرآن نیست. می‌توانیم به ترجمه قرآن مراجعه کنیم، اما عمق‌یابی مضامین قرآنی فقط با مراجعه به ترجمه حاصل نمی‌شود، با تدبر به دست می‌آید. با قرآن باید مثل آینه مواجه شد؛ پاکیزه، براق و بی‌زنگار، تا قرآن در دل ما منعکس شود.

۵. از خدا بخواهید: همه‌چیز حاجت را می‌شود از خدا خواست و باید خواست؛ حتی حاجت‌های کوچک. اما درخواست‌های خود را به این حاجت کوچک منحصر نکنید. حاجت بزرگ‌تری هست، آن‌ها را از یاد نبرید. بزرگ‌ترین آن‌ها «مغفرت الهی» است. حاجت بزرگ دیگر «محبت الهی» است. حاجت بزرگ دیگر «اصلاح امور امت اسلامی» است.

۶. برکت‌های دعا را بدانید: دعا انسان را به خدا نزدیک می‌کند، معارف را در انسان ماندگار و مؤثر می‌سازد و ایمان را قوت می‌بخشد. علاوه بر این که مضمون دعا که خواستن از خداست، ان‌شاءالله مستجاب می‌شود.

فرصت دعا را مغتنم بشمارید. خدای متعال این دعاها را مستجاب خواهد کرد و خواسته‌ها برآورده خواهند شد

۱۲. همه می‌توانید با خدا ارتباط برقرار کنید؛

همه مردم و بالخصوص جوانان عزیز، این ارتباطی را که به برکت این روزهای مبارک و شب‌های نورانی ماه رمضان با خدای متعال پیدا کرده‌اند، نگذراند قطع شود. این رابطه با خدا را حفظ کنید. وسیله حفظ این رابطه هم در اختیار همه هست. اگر همین نماز پنج‌گانه، با توجه و با حضور قلب خوانده شود، بهترین رابطه است و روزبه‌روز دل شما را نورانی‌تر خواهد کرد. آن جوان‌هایی که شب‌های قدر در مساجد، حسینیه‌ها و حرم‌های مطهر گرد هم آمدند، گریه کردند، دعا خواندند، قرآن سر گرفتند، احیا گرفتند و دل‌هایشان را با نور محبت الهی نورانی کردند، این رابطه را حفظ کنند، از آن بهره‌مند خواهند شد.

۱۳. اهل دعا باشیم؛ زمان را قدر بدانید. فرصت دعا را مغتنم بشمارید. خدای متعال این دعاها را مستجاب خواهد کرد و خواسته‌ها برآورده خواهند شد. جامعه ما اگر جامعه دعا و معنویت و تقوا باشد، بسیاری از مشکلات مادی آن هم قطعاً رفع خواهد شد.

۱۴. علامت بد را درک کنیم؛ نمی‌دانم روایت از معصوم (علیه‌السلام) است یا عبارتی غیر از معصوم، هر چه هست، عبارت حکمت‌آمیزی است. می‌گوید: «أنا من ان اسلب الدعاء اخوف من ان اسلب الأجابة». از این که دعا از من گرفته شود، بیشتر می‌ترسم تا این که اجابت از من گرفته شود. گاهی حال دعا از انسان گرفته می‌شود. این علامت بدی است. اگر دیدیم در وقت دعا، در وقت تضرع و در وقت توجه و تقرب، هیچ نشاط و حوصله دعا نداریم، علامت خوبی نیست. البته می‌شود درستش کرد. انسان می‌تواند با توجه با التماس و با خواستن، حال دعا را به‌طور جدی از خدا بگیرد.

۱۵. در دعا هرچه می‌خواهد دل تنگت بگو؛

در روایات آمده است، وقتی برای حاجاتی دعا می‌کنید، دعا و خواسته خود را زیاد ندانید. یعنی هرچه مایل هستید و از خدا می‌خواهید، از خدا طلب کنید. نگویید این زیاد است، کمتر بخواهم تا بشود. در امید به دعا را به روی خودتان

۷. هر روز و هر روز قرآن بخوانید؛ هر روز حتماً قرآن بخوانید؛ هر مقداری می‌توانید. آن‌هایی که ترجمه قرآن را می‌فهمند، با تدبیر به ترجمه نگاه کنند. آن‌هایی که ترجمه قرآن را نمی‌فهمند، یک قرآن با ترجمه خوب که الحمدلله زیاد هم داریم کنار دستشان بگذارند و به ترجمه آن نگاه کنند. ممکن است ده دقیقه صرف وقت کنید و یک یا دو صفحه بخوانید، اما هر روز بخوانید.

۸. بگذارید قرآن در ذهنتان حک شود؛ قرآن یک اقیانوس عظیم است. هر چه بیش‌تر جلو بروید، تشنه‌تر و علاقه‌مندتر می‌شوید و دل شما روشن‌تر می‌شود. در قرآن باید تدبیر کرد. من باز هم از شما جوانان خواهش می‌کنم که با معانی قرآن انس پیدا کنید و ترجمه آن را بفهمید. بگذارید این مفاهیم در ذهن جوان شما حک شوند.

۹. هنوز از تدبیر در قرآن فاصله داریم؛ قرآن کتاب نور، کتاب معرفت، کتاب نجات، کتاب سلامت، کتاب رشد و تعالی و کتاب قرب به خداست. ما این خصوصیات را چه وقت از قرآن به دست می‌آوریم، برادران عزیز! همین که قرآن را در جیبمان بگذاریم کافی است؟ این که هنگام سفر، از زیر قرآن رد شویم کافی است؟ این که حتی قرآن را با صدای خوش تلاوت کنیم، یا تلاوت خوش را بشنویم و از آن لذت ببریم، کافی است؟ نه، چیز دیگری لازم دارد. آن چیست؟ آن تدبیر در قرآن است.

۱۰. بازگشت به خدا کنید؛ نباید گناه را کوچک دانست. در روایات، باب «استحقار الذنوب» داریم که در آن، حقیر شمردن گناهان را مذمت کرده‌اند. علت این که خدای تعالی می‌فرماید: «می‌آموزیم»، این است که بازگشت به خدا، خیلی مهم است. نه این که گناه کم و کوچک است، گناه، عمل بسیار خطرناکی است. منتها بازگشت و توجه به خدا و ذکر او، این قدر اهمیت دارد که اگر کسی آن را صادقانه و درست و حقیقی انجام دهد، آن وقت آن بیماری صعب‌العلاج از بین می‌رود.

۱۱. حضور قرآن در ذهن نعمت است؛ شما جوانان و نوجوانانی که قرآن را فرا می‌گیرید، این را بدانید که یک ذخیره مادام‌العمر برای اندیشیدن و فکر کردن را برای خودتان فراهم می‌کنید. به موازات بالا رفتن سطح معلومات و پیشرفت علمی، از آیات قرآن که در حافظه و ذهن شما قرار دارد، بیشتر استفاده می‌کنید. حضور قرآن در ذهن انسان، نعمت بسیار بزرگی است. انس با قرآن در دوران کودکی و نوجوانی تا دوران جوانی، یک نعمت بسیار بزرگ است.

در دعا همت بلند داشته باشید. درخواست‌های بزرگ بکنید. سعادت دنیا و آخرت را بخواهید. برای خدای متعال این‌ها چیزی نیست

نبندید. البته باز در روایات دارد: «لنهی من الاستعجال فی الدعاء» یعنی در دعا عجله نکنید. اگر چیزی را خواستید و برآورده نشد، نگویید که خدای متعال دعای مرا مستجاب نکرد، نه «الامور مرهونه باوقاتها».

۱۶. همت بلنددار: در دعا همت بلند داشته باشید. درخواست‌های بزرگ بکنید. سعادت دنیا و آخرت را بخواهید. برای خدای متعال این‌ها چیزی نیست. عمده این است که شما به معنای حقیقی کلمه و با همین شرایط، طلب کنید. خدای متعال این طلب را اجابت خواهد کرد. گاهی هم انسان نمی‌داند کاری که انجام گرفت، اجابت دعای او بوده. خود انسان غافل است.

۱۷. دعا، نقدترین دستاورد است: دعا مخصوص وقت گرفتاری نیست، همیشه باید دعا کرد. بعضی خیال می‌کنند وقتی گرفتاری و بلا و مصیبتی بود، باید دعا کرد. به تعبیر یکی از روایات، صدای خود را برای فرشتگان در ملکوت اعلا آشنا کنید. دعا همیشه لازم است. بزرگ‌ترین فایده‌های دعا، ایجاد رابطه با خدای متعال و احساس محبت و شوق به تقرب با پروردگار عالم است.

۱۸. باز بخواهید و بخواهید: یکی از شرایط استجابات دعا این است که آن را با توجه مطرح کنیم. گاهی لقلقهٔ زبان، جملاتی چون «خدایا ما را بیامرز»، «خدایا به ما سعهٔ رزق بده» و «خدایا قرض ما را ادا کن» است. ده سال انسان این‌گونه دعا می‌کند، اصلاً مستجاب نمی‌شود. باید تضرع کنید و جدی بخواهید. باید از خدای متعال با الحاح بخواهید، باز بخواهید و باز بخواهید. در این صورت البته خدای متعال دعاها را مستجاب خواهد کرد.

۱۹. عمل و تلاش اقبال و استجابات دعا را بیشتر می‌کند: در دعا، طلب کردن و خواستن از خدای متعال و حقیقتاً مطالبه کردن لازم است. این دعا مستجاب می‌شود. اگر عمل و تلاش در راه اهداف بزرگ همراه این دعا باشد، اقبال و استجابات این دعا واقعاً بیشتر است. اگر دیده شد که یک

دعا چندبار تکرار گردید و مستجاب نشد، نباید مأیوس شد؛ به‌خصوص در مسائل بزرگ، به‌خصوص در مسائل مربوط به سرنوشت انسان و سرنوشت کشور و سرنوشت ملت‌ها. چون گاهی طبیعت کارهای بزرگ چنین است که تحققش زمان می‌طلبد.

۲۰. شب نیمه شعبان را به‌خاطر بسپار: یکی از مهم‌ترین روزهای سال، روز نیمهٔ شعبان است که هم مصادف با ولادت ذی‌جود و مسعود حضرت بقیة الله (ارواحنا فداه) شده است و هم شب و روز نیمهٔ شعبان - قطع نظر از ولادت این بزرگوار در این شب و روز - از لیالی و ایام متبرکانه. شب نیمهٔ شعبان شب بسیار متبرکی است. تالی تلو لیالی قدر و دقت، توجه، تذکر و توسل به ذیل عنایات باری تعالی و طلب و درخواست است. اعمال و ادعیه‌ای هم دارد که اگر موفق شده‌اید و آن‌ها را انجام داده‌اید، ان شاء الله مشمول قبول پروردگار باشد.

۲۱. امیدوار باشیم: مردم ما، جوان‌های ما، زن و مرد ما با این شب‌ها حقیقتاً قصد پالایش خود را دارند. دل‌ها نرم می‌شود. روزه هم کمک کرده است. ما باید امیدوار باشیم، دعا کنیم و بکوشیم از این شب‌ها برای عروج معنوی خود استفاده کنیم. چون نماز، معراج و وسیلهٔ عروج مؤمن است. دعا هم معراج مؤمن است. شب قدر هم معراج مؤمن است. کاری کنیم که عروج کنیم و از مزبلهٔ مادی که بسیاری از انسان‌ها در سراسر دنیا اسیر و دچار آن هستند، هرچه می‌توانیم، خود را دور کنیم.

۲۲. توکل کن: در راه‌های طولانی، گاهی انسان قوه هم دارد، زانو و پاها اصلاً خسته نشده‌اند، اما آدم از حرکت، خستهٔ روحی می‌شود. این خستگی روحی، انسان را از رسیدن به اهداف بازمی‌دارد. برای این که خستگی روحی پیش نیاید - که از خستگی جسمی گاهی خطرش هم بیشتر است - استمداد از پروردگار، توکل به خدا و امیدواری به کمک الهی لازم است.

۲۳. برای رسیدن به خدا خودسازی و اخلاص داشته باش: اولین و مهم‌ترین قدم خودسازی این است که انسان به خود و به اخلاق و رفتار خود با نظر انتقادی نگاه کند. عیوب خود را با روشنی و دقت ببیند و سعی در برطرف کردن آن‌ها داشته باشد. یکی از ویژگی‌هایی که برای خودسازی بسیار مهم است، «اخلاص» است. اخلاص عبارت است از کار را خالص انجام دادن و این که کار را معشوش انجام ندهیم. خالص بودن عبادت و خالص بودن عمل، این است که برای خدا باشد. بسیاری از عبادات یا اغلب عبادات، و روایاتی که بین خود انسان و کارهای نیک است، باید بین خود انسان و خدا بماند.

بزرگترین عذاب خدا بر یک ملت این است که آن ملت غافل بشوند. بدترین درد برای یک جامعه، غفلت آن جامعه است. از خدا غافل نشویم

به درگاه پروردگار، با دعا، با توجه، با تربیت و تهذیب نفس، با تقویت اخلاق، با عبادت و با توسل از پیش پا بردارید. اگر دل ما سالم نباشد، نمی‌توانیم دنیای سالمی درست کنیم. اگر در درون خودمان معیوب باشیم، نمی‌توانیم عیب جامعه و جهان را برطرف کنیم. نماز با توجه، انس با قرآن، دعا و توسل، تضرع، روزه ماه رمضان و عبادات نیمه شعبان، مخصوصاً برای جوانان که تأثیرپذیری‌شان زیاد است، می‌تواند مذهب نفس باشد.

۲۰. بدترین درد غفلت است؛ برادران غفلت نکنیم. بزرگ‌ترین عذاب خدا بر یک ملت این است که آن ملت غافل بشوند. بدترین درد برای یک جامعه، غفلت آن جامعه است. از خدا غافل نشویم.

۲۱. کلید موفقیت، توجه و خشوع است؛ وقتی نماز جماعت می‌خوانید، نماز شما باید همراه با توجه به پروردگار و خشوع در مقابل او باشد. وقتی اعتکاف می‌کنید، وقتی روزه می‌گیرید، وقتی اجتماعات مذهبی تشکیل می‌دهید، باید همراه با توجه به خدای متعال و همراه با اخلاص باشد. کلید موفقیت این‌هاست.

۲۲. بالاترین خطر غفلت است؛ اگر بخواهیم استغفار- این نعمت الهی- را به دست بیاوریم، دو خصلت را باید از خودمان دور کنیم؛ یکی غفلت و دیگری غرور. غفلت یعنی انسان به کلی متوجه و متنبه نباشد که گناهی سر می‌زند. غفلت، دشمن بسیار عجیب و خطر بزرگی است. شاید واقعاً برای انسان هیچ خطری بالاتر و هیچ دشمنی بزرگ‌تر از غفلت نباشد.

۲۳. تمرین مراقبت کنید؛ توصیه من این است که در این سه روزی که شما [در حال اعتکاف] در مسجد هستید، تمرین مراقبت از خود بکنید، حرف که می‌زنید، غذا که می‌خورید، معاشرت که می‌کنید، کتاب که می‌خوانید، فکر که می‌کنید، نقشه که برای آینده می‌کشید، در همه این‌ها مراقب باشید. رضای الهی و خواسته الهی را بر هوای نفستان مقدم بدارید. تسلیم هوای نفس نشوید. تمرین این چیزها در این سه روز می‌تواند درسی باشد برای

۲۴. طبیب خود باشیم؛ طبیب خودتان باشید. بهترین کسی که می‌تواند بیماری ما را تشخیص دهد، خودمان هستیم، بیاورید روی کاغذ بنویسید «حسد»، بنویسید «بخل»، بنویسید «بدخواهی برای دیگران (وقتی کسی به خیری می‌رسد، ما ناراحت می‌شویم)»، بنویسید «تنبلی در کار»، بنویسید «روح بدبینی به نیکان و صالحان»، بنویسید «بی‌اعتنایی به وظایف»، بنویسید «علاقه به خود «شدیداً به خودمان علاقه داریم». ماه رمضان فرصتی است تا یکی یکی این بیماری‌ها را تا آن جایی که بشود، برطرف کنیم.

۲۵. پولادین خواهید شد اگر...؛ در درجه اول جوان دانشجو و دانش‌آموز باید خودسازی کند. خودتان را با تربیت دینی بسازید. امور تربیتی خوب است. معلم تربیتی خوب است. گوینده تربیتی خوب است. اما آن کسی که از درون خود، موعظه‌کننده و تربیت‌کننده‌ای نداشته باشد. واعظ من نفسه- این تربیت‌ها به کارش نمی‌آید. خودتان را بسازید. با نفس مبارزه کنید. اجرای حکم الهی را در محدوده شخص خودتان بزرگ شمارید و به نماز، به توجه به خدا، به دعا و به توکل اهمیت بدهید. این شما را پولادین خواهد کرد.

۲۶. خاکریزهایتان را محکم کنید، مراقب باشید و مواظب باشید. خاکریزهایتان را محکم کنید تا دشمن نتواند در سنگرهای شما نفوذ کند، با روحیه ایمانی و استوار است که می‌توانید شاخ استعمار را بشکنید و اسلحه را از دستش بگیرید تا ملتتان بتواند نفس بکشد. تا بتوانید کشور را بسازید.

۲۷. شکستن بت‌های درون لازم است؛ ما باید سعی کنیم که روح بندگی را در خودمان زنده نماییم. بندگی، یعنی تسلیم در مقابل خدا، یعنی شکستن آن بتی که در درون ماست. اگر ما بتوانیم این من درونی، این هوای نفس، این فرعون باطنی، این شیطان را که در درون ماست، مهار کنیم، یا اقللاً قدری مهار کنیم، همه امور اصلاح خواهد شد.

۲۸. حتی بند کفش را هم از خدا بخواهید؛ چیزی را که خدا می‌دهد، قبلاً باید از خدا بخواهیم. چرا بخواهیم؟ که به حوائج و عجز و حقارت و تهی‌دستی خودمان توجه پیدا کنیم. اگر خدای متعال کمک نکند، همان بند کفش هم به دست ما نخواهد رسید. هر چیز را از خدا بخواهید، حتی بند کفش را؛ حتی کوچک‌ترین اشیا را و قوت روزانه خود را.

۲۹. موانع درونی را بردارید؛ راه برای ما روشن است. موانع راه هم برای ملت ایران روشن است. باید این موانع را بردارید؛ هم موانع درونی و هم موانع بیرونی را. موانع درونی را باید با تضرع

علویات- که آن هم با ذکر و دعا حاصل خواهد شد- ممکن نمی‌شود. ماه رمضان فرصت این عروج معنوی است.

۳۷. ما عزیزتر نیستیم؛ من و شما پیش خدای متعال

عزیزتر نیستیم از کسانی که قبل از ما بودند و از کسانی که بعد از ما خواهند آمد، مگر این که عملمان خوب باشد، تقوایمان بیشتر از آن‌ها باشد. این را توجه داشته باشید، اگر تقوای بیشتری به خرج دادیم، از خودمان بیشتر مراقبت کردیم، بهتر کار کردیم، بهتر به وظایفمان عمل کردیم، به قانون بیشتر احترام گذاشتیم و در جهت این اهداف، بیشتر پیش رفتیم، پیش خدای متعال عزیزتر خواهیم بود.

۳۸. فقط صورت‌سازی نباشد؛ در مراسم مذهبی، به روح

مراسم توجه کنید. فقط صورت‌سازی نباشد، انسان شعری بخواند، اشکی بگیرد یا بریزد. روح دعا و نماز عبادت است از ارتباط با خدا، آشنا شدن با خدا، بهره بردن از معنویت، پاکیزه کردن و پیراستن روح و پالایش کردن ذهن از وسوسه‌ها. نماز را با توجه و اول وقت بخوانید. تبحر بد است. فکر نکردن در لایه‌های زیرین ظواهر، عیب بزرگی است. مواظب باشید به این عیب دچار نشوید.

۳۹. هم‌پای دانایی حرکت کنید؛ توصیه می‌کنم که

به عمق‌ها توجه کنید و آن را بطلبید. از ظواهر هم دست نکشید. این خطاست که کسی خیال کند یا توهم کند که باید باطن را درست کرد، ظاهر مهم نیست. نه خیر. همین ظاهر، انسان را به وادی‌های گوناگون می‌کشاند. ظاهر دینی، همین مجالس دعا، همین مجالس توسل به ائمه اطهار علیهم‌السلام، لازم است. منتها همه این‌ها را با دانایی همراه کنید.

۴۰. ذکر و توبه را فراموش نکنید؛ ذکر یعنی یاد.

یاد در مقابل غفلت است. غفلت از خدا. غفلت از وظیفه و مسئولیت، غفلت از هنگام حساس مواجهه با مأموران الهی در عالم ملکوت. عالم بعد از عبور از جسمانیت و محاسبه بزرگ انسان در مقابل خدا در قیامت. این یادها تعیین‌کننده است. (... نکتۀ دیگر توبه است. ممکن است کسی بگوید ما که جوانیم و هنوز عمری از ما نگذشته که مثل شما گناه زیادی کرده باشیم و محتاج توبه باشیم. نه، این درست نیست. توبه وظیفه همیشگی انسان است. پاک‌ترین انسان‌ها هم باید توبه کنند.

خود آن عزیزان و برای ماها که این‌جا نشستیم و با غبطه نگاه می‌کنیم به حال جوانان عزیزمان که در حال اعتکاف هستند.

۳۴. منتظران حقیقی آماده شوند؛ بزرگ‌ترین

وظیفه منتظران امام زمان این است که از لحاظ معنوی و اخلاقی و عملی و پیوندهای دینی و اعتقادی و عاطفی، با مؤمنین و هم‌چنین برای پنجه در افکندن با زورگویان، خود را آماده کنند. کسانی که در دوران دفاع مقدس، سر از پا نشناخته، در صفوف دفاع مقدس شرکت می‌کردند، منتظران حقیقی بودند. کسی که وقتی کشور اسلامی مورد تهدید دشمن است، آماده دفاع از ارزش‌ها و میهن اسلامی و پرچم برافراشته اسلام است، می‌تواند ادعا کند که اگر امام زمان بیاید، پشت سر آن حضرت در میدان‌های خطر قدم خواهد گذاشت. کسی که در انتظار آن مصلح بزرگ است، باید در خود زمینه‌های صلاح را آماده سازد و کاری کند که بتواند برای تحقق صلاح بایستد.

۳۵. مبارک خواهد شد، اگر؛ فرصت روزه و امساک

و فضای عبادت و معنویت را قدر بدانیم و قدری خودمان را به خدا نزدیک کنیم. از گناهان دوری کردن، به قربات و اعمال عبادی هرچه نزدیک‌تر شدن، اخلاق و رفتار و صفات و خصال انسانی را هرچه بیشتر در خود زنده و فعال کردن، اموری است که در این راه می‌تواند حقیقتاً برای هر کسی و برای هر مجموعه‌ای مایه برکت باشد. قدری در هدف از خلقت خود، در آفرینش خود و در وظایف عظیمی که بر دوش ماست، تأمل و تدبیر کنیم. آن وقت ماه رمضان حقیقتاً ماه مبارکی خواهد شد.

۳۶. روحانیت بیش از دیگران احتیاج دارد؛ علاوه

بر این که هر فرد مسلمانی احتیاج دارد به این که در این ماه توشه تقوا و پرهیزگاری و تهذیب و تزکیه را برای خود فراهم کند، ما روحانیون، بیشتر از دیگران به این معنا احتیاج داریم. به قول آن عارف معروف که می‌گوید: این جان شما، معارف شما، نصایح شما، بلکه خود قلب و روح شما، همان ماء طهوری است که ناپاکی‌ها را از انسان می‌زداید، اما خود این ماء طهور به تدریج به تصفیه و تزکیه احتیاج پیدا می‌کند و تزکیه و تصفیه آن، جز با یک عروج معنوی، جز با یک گردش معنوی به سمت

